

biztosít.
helyek-
és fel-
az alapít
kérelmü-
mber hó
őhivatal-
dön túl
nem sze-
nem ve-

olni kell
bizonyít-
és va-
hatósági

nesler.

N
LYNÁL

SÁGOT

zavak
Üzleti
Felvi-
zolgá-
t este
vatal.

-12

oszt az
ak ét-
atő. —
a. Bejá-
t mel-

olesőbb
yi u. l.
ő 1.44.
stb.
3305

ítkezési
tűzi.a.
szere-
s ucca
5166

egyéni
it«ban
ó ucca
5217

Sas ne-
neridi-
illians
ő kar-
oschtü.
mrave-
része-
tektív.
5255

Dózsá
éztár-
ni nem
i a b-
juttas-
ba.
204

és ki-
URY
ptulaj
ügget-
Nyom-
y. és
ef kir

Debreceni Független Ujság

politikai napilap

Közjóléti bizottság

Szell József belügyminiszter a falu szociális helyzetének emelésére közjóléti bizottságok alakítását rendelte el a vármegyékben. Arról, ami ezeknek a közjóléti bizottságoknak a feladata lesz, a Debreceni Független Ujság tudósítást közöl más helyén. El kell ismerni, hogy valamennyi feladat tiszteletre méltó, sőt azokat elvégezni már régén szükséges lett volna. Mert segítő, gyermekgondozó akciókat szervezni, a nép egyszerű gyermekeinek minden bajukban tanácsot adni, ez olyan kötelesség, amely a magyar középosztálynak már régén a feladatkörébe tartozott. Azt is elmondja tudósításunk, hogy a kormány a költségvetésbe felvett összegekkel igyekszik támogatni ezt a közjóléti bizottsági munkát, viszont kívánatosnak tartja a belügyminiszter úr, hogy maguk a megyék is létesítsenek közjóléti alapokat.

Itt van az a pont, amely miatt egy kis kétséggel nézzük a nagyon szép címmel megindított akciót s emiatt vagyunk kénytelenek úgy vélekedni, hogy a közjóléti alapok és bizottságok működése nem lesz olyan szép, mint a címük. Nagyon szépen tartjuk, hogy az állam a költségvetésbe felvett összegekkel támogatja a közjóléti bizottságok működését, de sajnos, a költségvetésben nem láttunk olyan nevezetes nagyságú tételeket, amelyek alapot nyújtanának a közjóléti alapok által nyújtandó segítség alap voltára. Már pedig, ha az állam nem ad pénzt, hanem a vármegyékre bizza a pénz összehozását, közjóléti bizottság keletkezhetik, de közjóléti segítség nem.

Valószínű, hogy ezt a belügyminiszter úr, vagy a minisztériumi urak megérteni igen nehezen tudják. Hogyha azonban megkérdeznék azokat a vármegyei főtisztviselőket, akiknek a fejüket kell törniük majd, hogy honnan vegyék elő a közjóléti bizottság által elosztogatandó alapokat, kiábrándító válaszokat kapnának. Az utóbbi másfél évtized során ugyanis az a gyakorlat alakult ki a vármegyei dolgokban, hogy az állam a vármegyének hol erre a jövedelmére, hol arra tette rá a tenyerét, viszont az állami kötelezettségek közül hol ezt, hol amazt hártotta át a törvényhatóságok nyakába. Ha már a közjóléti bizottságok, lehetetlen nem gondolnunk például a betegápolási pótadóra, mely az állami kasszába folyt be céladó léte s viszont a törvényhatóságoknak maguknak kell gondoskodni szegénybetegek ápolásáról és gyógyellátásáról. Ha eszupán ezt az egyet, a betegápolási pótadót visszaadná a kormány a törvényhatóságoknak, egyszerre lenne miből gondozni a betegeket s — megelőzni a betegségeket alaposabb szociális segítséggel. Azt azonban bármilyen vármegyei szakember meg-

Folyik a nyomozás Surgoth Jenő vallásának megállapítására

A debreceni reáliskola értesítője szerint római katolikus

Beszámoltunk arról, hogy a Surgoth-rejtély még mindig nem tisztázódott teljesen. A balatonszabadi községi előjáróság ugyanis értesítette a debreceni hatóságokat, hogy Surgoth Jenőt mindaddig a zsidótemetőből nem szállíthatják el, amíg nem tudják, milyen vallású. A debreceni hatóságok vizsgálata során megállapították, hogy Surgoth Jenő születési helyén, Dunaföldvárott római katolikusnak van anyakönyvvéve, Debrecenben azonban a református egyháznál fizetett adót. Ugyanakkor pedig a debreceni bejelentőhivatalban római katolikusnak jelentette be magát.

A hatóságok most tovább folytatják a vizsgálatot, hogy minden kétséget kizáróan megállapítsák az öngyilkos gazdasági főfelügyelő vallását.

A Debreceni Független Ujság munkatársa megállapította, hogy Surgoth Jenő részben Debrecenben végezte középiskoláit. Az állami Fazekas Mihály reáliskola tanítványa volt, de csak a nyolcadik évfolyamot végezte itt 1894—95-ben. Az értesítőben minden tanuló vallása fel van tüntetve és ez szerint

Surgoth Jenő római katolikus vallású.

Érdekes megemlíteni egyébként,

hogy Surgoth Jenő ebben az évben osztályismétlésre bukott, amennyiben németből franciából, matematikából és fizikából elégtelen osztályzata volt. A következő évben már nem a debreceni reáliskola növendéke volt.

Értesülésünk szerint a Surgoth Jenő vallása körül támadt félreértés minden valószínűség szerint onnan származik, hogy

nevelőapja Madarász Imre karcagi református lelkész volt.

Nem tudják, hogy a református papnak katolikus a nevelt fia és onnan származott a hiedelem, hogy Surgoth Jenő is kálvinista.

Három fürdővendéget kitiltott Hajdúszoboszló

Ezek a bűnbakjai a keddi lázadásnak: ők izgatták fel a piszkos víz miatt a vendégeket — A hajdúszoboszlói gyógyfürdő néhány súlyos mizériáját tárta föl az ügy

Az országos feltűnést keltett hajdúszoboszlói strandbotrány hullámai még most sem csillapodtak le egészen. Mint ismeretes, az történt, hogy kedden délelőtt a fürdő közönsége fellázadt és erőlyesen követelte az igazgatóságtól, hogy a piszkosvízű medencéből engedjék át a vendégeket a tiszta vízzel telt medencébe. Az igazgatóság nem akarta teljesíteni a vendégek kérését, mire óriási botrány keletkezett. A közönség olyan fenyegető magatartást tanúsított a hangulat lecsillapítására odaérkezett polgármesterrel szemben, hogy a rendőrséget kellett kirendelni. Igazolatlanságok is történtek, amelynek során egy nyíregyházi ügyvédet a rendőrök Erdős Béla rendőrfelügyelő intézkedésére gallérijánál fogva hurcoltak az igazgatóság irodájába igazoltatni.

A keddi botrányval kapcsolatosan úgy dr. Marton Gábor polgármesternek, mint Veres Sándor fürdőigazgatónak az volt az álláspontja, hogy az egész incidens szándékosan szították egyesek. Eppen ezért

az igazgatóság szigorú vizsgálatot indított,

hogy megállapítsák, kik voltak azok, akiknek magatartása kirobbantotta a botrányt.

A fürdő személyzete folytatta a nyomozást, amelynek során azt állapították meg, hogy három budapesti tisztviselő, Vajda Árpád, Nádas Kálmán és Hollósi Zsigmond volt az incidens tulajdonképpeni kezdeményezője. A fürdőszemélyzet jelentése szerint

a három budapesti vendég izgatta fel a többi vendéget a piszkos víz miatt,

majd ezt kiabálták a helyszíre érkezett polgármester és fürdőigazgató felé:

— Csirkefogók! Panamisták! Azért nincs hűtőkészülék, mert elpanamázták a pénzt!

A fürdőszemélyzet erről a megállapításáról jelentést tett az igaz-

gatóságnak, amely a szerdai értekezletén döntést hozott és

a három fővárosi tisztviselőt kitiltotta a fürdő területéről.

Másnap Nagy Ferenc ipartestületi elnök felkereste az alispánt helyettesítő Nábráczky Béla vármegyei főjegyzőt és kifejtette előtte, hogy Hajdúszoboszló reputációja érdekében a keddi botrány ügyét aprólékosan ki kell vizsgálni és utána kell járni alaposabban annak is, hogy a három budapesti vendéget megérdemelten tiltották-e ki a fürdőből. Tudatta azt is a vármegyei főjegyzővel, hogy

a három kitiltott fürdőző felbevezést jelent be a kitiltás ellen Marton Gábor polgármesterhez.

Nábráczky Béla az ipartestületi elnök bejelentése alapján nyomban felhívta telefonon a polgármestert és arra kérte, hogy figyelmesen vizsgálja felül a keddi botrány ügyét

A három tisztviselő nemsokára

mondhatja a belügyminiszter úrnak, hogy merő tévedés alapozni egy közjóléti alap terheit a vármegye adófizetőire s indokolatlan optimizmus abban reménykedni, hogy ez az alap jótékonyaságból fog egybegyűlni.

Ha a közjólétet valóban emelni

akarja a kormány, akkor ezt általános nemzetgazdasági intézkedésekkel érheti el. Új gazdaságpolitikát, új társadalompolitikát, hogy legyen miből összeadnunk a közjóléti alapot!

A nagytőke és a nagybirtok támogatására pedig ne számítson ko-

molyan senki, aki csalódnai nem akar. Ez a két nemzetgazdasági tényező a törvényesen reárárt terhek alól is inkább kibújni igyekszik, nemhogy önként vállaljon súlyos szociális kötelezettségeket. A közjólét emelését ők is magukon kezdik...

valóban megjelent a polgármester-nél, aki jegyzőkönyvbe vétette előadásukat. A kitiltott vendégek előadták, hogy semmiféle rágalmozó kitélt nem használtak,

csupán a piszkos és az egészségre ártalmasnak látszó víz ellen volt kifogásuk.

A polgármester esütörtökön tanukat hallgatott ki az ügyben, elsősorban a fürdő személyzetét. A személyzet igazolta a sértő kitételek elhangzását, sőt az egyik fürdő telepi tisztviselő azt is előadta, hogy Nádas Kálmán bement hozzá az irodába és fenyegető magatartás közben rendkívül durván viselkedett.

A polgármester az elhangzott rajongások alapján a fürdőigazgatóság kitiltó határozatát helybenhagyta és a három budapesti vendég pénteken reggel el is utazott a városból.

A strandbotránynak egyébként kellemetlen következményei is vannak. Ertesüléseink szerint

egész sereg olyan strandvendég, aki jelen volt a piszkos víz miatt kitört strandbotránynál, máris elutazott Hajdúszoboszlóról.

Veres Béla fürdőigazgató a kitiltásokról a következőket mondotta: — A fürdőrendszabályzat kilencedik pontja alapján tiltottuk ki a három vendéget, a fürdőbizottság elhatározta még, hogy rágalmozás címén büntető feljelentést is tesz ellenük... A víz piszkosságára vonatkozó panaszok alaptalanok voltak, mert

a vizet hetenkint kétszer cseréljük

és állandóan folytatjuk. Nem is lehet piszkos a vízünk, mert a két rengeteg vizet ad, a hét négy napján használjuk fel a vizet, három napig felhasználatlanul folyik el a fölőleg.

Szerintünk bizony elég kevés a heti kétszeri vízcserélés. A forró víz oldja a piszkot és a felhámretegeket. Elképzelhető, hogy lehetett ok panaszra. Erre vall az egyik fődvendég felvilágosítása:

— Nem lett volna semmi baj, ha az emberek nem vesztik el a fejüket. A mi panaszunk az, hogy két belső és három külső medence van. A két belsőben újabbban a belépőjegyen kívül személyenkint

30 fillér pótdíjat szednek és megszabják, hogy legfeljebb két óráig használhatjuk.

Ez sérelmes intézkedés volt, mert a külső medencékben nem fértünk el, meg kellett volna nyitni a belső két medencét. Nem tették.

— A három külső medence közül a legnagyobb nem mehettünk bele, mert abban le nem hűtött meleg vizet fogtak fel. Maradt az úgynevezett strandmedence és a kisebb külső gyógymedence. A strandmedence vizét nem cserélték ki, piszkos volt, orvosi szempontból alkalmatlanra vált a fürdőzésre. Három-négyezer ember látogatja naponta a szoboszlói gyógyfürdőt, a két külső medencében úgy szorongtunk, mint a heringek, aki nem fért be, a parton szorongott. Mégsem intézkedtek. A fürdőmester a panaszokra egyszerűen így felelt:

»Aki nek nem tetszik, elmegy innen...«

Hát ez bizony mégsem fürdőzés illő elbánás. Belépőjegy, pótdíj, korlátozott vízszolgáltatás... Ehhez képest bizony kicsit erős, hogy mehet, akinek nem tetszik.

A szoboszlói fürdőigyre ráfér egy kis átvizsgálás.

— **Független a FUGGETLEN UJSAG-ban hirdető cégeknél!**

A Phönix megkezdi a visszatartott életbiztosítások kifizetését

Budapest, július 23. Tizenötödik hónapja annak, hogy a Phönix-botránnyal kipattant s azóta bizony sok izgalom ment keresztül az intézet biztosított ügyfelei. A kormány első kényszerintézkedése az volt, hogy a teljes biztosítási díjak fentartása mellett, sőt bizonyos kötelezettségek fokozásával csökkentette a kifizethető biztosítási összegeket. Az életbiztosításoknál halálesetre nem fizették ki a teljes összeget, hanem annak csak 65 százalékát, ami rendkívül sok elkeseredett vitára adott alkalmat.

A másik korlátozás az volt, hogyha valaki elérés esetére kötött biztosítást

és az elérés időpontja bekövetkezett, a Phönix gondnoksága egyetlen fillért se utalhatott ki. Végre tizenöt hónap után megszűnik ez az áldatlan állapot. A biztosítók felügyelő hatósága rendeltet adott ki, amely felhatalmazza a gondnokságot a visszatartott biztosítási összegek kifizetésére. A Phönix-állomány átvételéről még folynak a tárgyalások, de még azok befejezése előtt intézkedett a felügyelő hatóság.

Egy-két napon belül megkezdődik a visszatartott 35 százalék és az elértési biztosítások teljes összegének kifizetése.

Meghalt Rákóczy Mihály volt debreceni postafőigazgató

Budapest, július 23. Néhány héttel ezelőtt súlyos autókatasztrófa történt a ceglédi országúton. Az autombil, melyben Rákóczy Mihály nyugalmazott postafőigazgató ült, motorhiba miatt belerohant egy útszéli fába és pozdorjává zúzódt. Az összetört autó roncsai alól összetört tagokkal emelték ki az idős postafőigazgatót. Rendkívül súlyos sérülésekkel szállították Budapestre a Vörös Kereszt kórházba.

Az öreg úr súlyos gerincsérülést szenvedett és hiába volt az orvosok minden erőfeszítése, ma reggel kiszorult.

Rákóczy Mihály a debreceni postafőigazgatóság vezetője volt és megnyerő egyéniségével, nagy szaktudásával sok díszetért szerzett Debrecenben. Innen a budapesti főigazgatóság élére került.

Egy zsidó sohasem lehet igazán kommunista!

— írja a Pravda, Sztalin hivatalos lapja

Moszkva, július 23. Jejev-ot, Oroszország belügyi népbiztosát a szovjet legelőkelőbb rendjével, a Lenin-rendjellel tüntették ki. A beavatottak szerint ez a kitüntetés kétségtelen jele annak, hogy Sztalin teljesen megbizik a belügyi népbiztosban.

Jejev Miklóst a hírhedt Jagoda helyére nevezték ki 1937 január 27-én. Ezen a napon kezdődött meg Oroszországban az a nagytisztogatás, amelynek nyomán annyi vér omlott ki.

Jejev elvtárs nem őrzélgős ember — állapítja meg róla a Pravda — igazi kommunista, vérebén van a marxizmus s ha kell, a poklot is összezsuzza, hogy elveinket győzelemre vigye. Fajtisza orosz vér folyik ereiben, ez biz-

tosíték arra, hogy soha sem fog megtántorodni. A hitvány trockijista Jagoda — írja szóról szóra a Pravda — a zsidó fajtához tartozik s így soha sem lehetett igazán kommunista. Vérében kapitalista miázmák keringtek s ez tette lehetővé, hogy nem tudott szembeszállni a bolsevizmus ellenségeivel. Most már elmúltak ezek az idők Amíg Jejev elvtárs áll a közbiztonság élén, nem fog megtörténni, — hogy trockijisták felemelk a fejüket.

Jejev Miklós mindössze 42 esztendő. Az összes orosz lapok közlése szerint az areképét s megírják az életrajzát. Sztalin után ma ő a legnépszerűbb ember Oroszországban — papiroson.

Csehország Franciaország számára csak darázsfészket jelenthet

Csehország csak két emberben testesül meg s az egyik már a múlté. — Franciaország számíthat a sors bosszújára.

Páris, július 23. Margueritte Viktor a Tribune des Nationsban Franciaország külpolitikai helyzetéről írva, foglalkozik Csehország szereplésével is.

»Azok közül a nemzetek közül — írja, — amelyek a központi hatalmaktól szerzett szákmánnyal gazdagodva kerültek ki a világháborúból, kétségtelenül Csehország a legkorcsabb keverék-állam. A francia külügyminisztérium képletesen számíthat Csehország teljes támogatására, ép úgy, mint Csehország bizhatna francia fegyverek segítségével, Csehországot azonban Németország, Ausztria, Magyarország és Lengyelország veszi körül. Páristól, valamint Moszkvától viszont mérhetetlen távolság választja el, amelyet csak repülőgépek segítségével lehet rövidde tenni. Kérdi, hogy ilyen körülmények között a cseh köztársaság Franciaország számára jelenthet-e mást, mint darázsfészket. Kétségtelen, hogy a

cseh kormány állandó tevékenysége azt a látszatot kelti, hogy Csehország továbbra is szilárd tengelye Közép-európai politikánknek, a tények azonban megcáfolják ezeket a látszatokat.

Belgrád és Bukarest pl. nem volt hajlandó hozzájárulni Franciaországnak ahhoz az ajánlatához, hogy háború esetén ezek az országok kölcsönösen támogassák egymást. Nem szabad elfelejteni, hogy Csehország két emberben testesül meg, Massarik azonban már csak a múlt emléke és kérdés, hogy Benes elég erős-e ahhoz, hogy megvédje a köztársaságot az előre haladó idők és tért nyerő német birodalom ellen. Az bizonyos, hogy Páris számíthat Csehországra, de kérdés, hogy Franciaországnak nem kell-e hasonlóképp számolni a sors kikerülhetetlen bosszújával. Semmit sem lehet az erőszakra és a zsarnokságra építeni.

— Székszorulásnál, felfúvódásnál, légzési zavarnál, szívdobogásnál, szédülésnél és fülzúgásnál a belek működését egy-két pohár természetes »Ferenc József« keserű víz csakhamar elrendezi, az emésztést előmozdítja, a vérkeringést felfrissíti s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Az orvosok ajánlják.

Vasárnapi istentiszteleti rend

— Istentiszteleti rend a ref. templomban vasárnap, július 25-én. — Nagytemplom délelőtt 10 órakor beiktat Kozlovsky Kiss László, prédikál dr Farkas Pál, délután 5 órakor Szemes László, Kistemplom délelőtt 9 órakor Szemes László, délelőtt 11 órakor Szabados László, délután 6 órakor Kulcsár Ferenc, Kossuth u. délelőtt 10 órakor Csánki Gábor, délután 5 órakor Tamás Ferenc, Arpádtér délelőtt 10 órakor Márki Kálmán, délután 3 órakor Nagy Sándor, Ispolyai délelőtt 10 órakor Kulcsár Dezső, délután 5 órakor Horváth György, Homokkert délelőtt 10 órakor beiktat dr Szász Imre, prédikál Kovács József, délután 5 órakor Papp Géza, Kerekestelep délelőtt 10 órakor Erdei Mihály, délután 3 órakor Erdei Mihály, Wolffkatelep délután 3 órakor Papp Géza, Nyilas-telep délelőtt 10 órakor beiktat Molnár Ferenc, prédikál Mezey Béla, délután 4 órakor Biró Béla, Csapókeret délelőtt 10 órakor beiktat Uray Sándor, prédikál dr Danesházy Sándor, délután 3 órakor Szabó Gábor th. Szegényház délelőtt 10 órakor Szemes László. — Egyek délután 3 órakor Siposs Imre, Tegláskert délelőtt 10 órakor Orosz János, Élepek délután 3 órakor v. Szabó Endre, Alóhegy délután 2 órakor Bárdi Ferenc, Halap délelőtt 9 órakor Bárdi Ferenc, Pipóhegy délelőtt 11 órakor Bárdi Ferenc, Hegyes délelőtt 10 órakor v. Szabó Endre, Pallag délelőtt 10 órakor Nagy Sándor, Nagyhortobágy délelőtt 9 órakor Halász András, Nyulás délelőtt 10 órakor Szilágyi László.

— *Miserend a Szent Anna uccai katolikus templomban.* Rendes miserend, reggel 6, 7, 8, 9 órakor. Fél 10 órakor nagy mise szentbeszéddel. A további misekezdetek 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. A káptalánban a mult vasárnapi miserend irányadó.

— *Az evangélikus templomban.* — Vasárnap délelőtt 10 órakor istentisztelet. Predikál Bőjtös Sándor. — Esti istentisztelet nem lesz.

— *Istentiszteletek a gör. kat. templomban.* Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet, délelőtt 8 órakor deák és katonai mise együtt, délelőtt 10 órakor nagy szent mise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos tartja, délelőtt háromnegyed 12 órakor eszentes szentmise. Délután fél 4 órakor rózsafűzér ájtatosság, délután 4 órakor v. csernye, utána szentségimádás.

— *Istentiszteletek a baptista imaházban.* A Szappanos uccai imaházban vasárnap délelőtt fél 10—fél 11-ig prédikáció, délután 6—8-ig vallásosestély vegeskar és zeneszámokkal. Péntek este fél 8—fél 9-ig biblióra.

Vígyszínház

Verne Gyula világhírű regénye:

Strogoff Mihály

Izgalmas háborús kémtörténet.

Főszerepben: Adolf Wohlbrück

Ha igazán el akarjuk háritani a háborút, meg kell oldani az emberiséget fenyegető összes kérdéseket

A belga király megrendítő békefelhívása

London, július 23. Brüsszelből jelentik, hogy Lipót belga király levelet intézett Vanseeland belga miniszterelnökhöz abból az alkalmából, hogy Vanseeland írásba foglalta az angol és francia kormányok megbízásából a nemzetközi kereskedelem felszabadítása ügyében folytatott vizsgálódásainak eredményeit. A király levelében többek között ezeket mondja:

— Nezetem szerint különösen fontos volna gazdasági tudomány-szervezet létesítése, amelynek főfeladata az egyetemesség, az állandóság és a függetlenség, célja az egyetemes gazdasági szervezet tanulmányozása és a szervezetnek a mindig változó gazdasági tényezőkhöz való alkalmazása vol-

na, ha igazán el akarjuk háritani a háborút és békésebb gazdálkodási módhoz akarjuk visszatérni az emberiséget, bátran meg kell oldani az összes súlyos és az emberiséget fenyegető kérdéseket, mint a nyersanyagok, fizetési eszközök, a munka nemzetközi elosztását, a földművelő és iparúzó nemzetek közti egyensúlyt. Nem ártatom magamat az óriási terv megvalósításának nehézségei felől, de meg vagyok győződve, hogy a jelen pillanat kedvező a kísérletre és nemcsak valamennyi kormány támogatását remélhetjük, de a társadalmi, vallási és emberbaráti testületekét is, szóval mindazoknak segítségét, akik a megértést és összetartást viselik szívükön.

Kína és Japán megkötötték a fegyverszüneti egyességet

Tokió, július 23. A hadügyminisztérium közlése szerint az északkeleti helyi hatóságokkal kötött japán egyezmény következő 3 pontból áll:

1. Minden olyan személy eltávolítandó, aki zavarja a japánok vizitációját; 2. a kommuniszták teljes elnyomása; 3. a különböző japánellenes szerveknek, mozgalmaknak és szervezkedésnek, valamint a japánellenes szellemű nevelés szigorú ellenőrzése.

Az egyezmény szerint a 37. hadosztálynak vissza kell vonulni Pekingből és a többi helységekből, hogy elkerüljék az összeütközést. A kínai helyi hatóságok megfogadták ezenkívül, hogy a viszályért felelőseket példásan megbüntetik, üldözni fogják a kommunisztákat, végül pedig, hogy elnyom-

ják a »nemzeti kék ing« szervezkedést.

Tiensin, július 23. A japán vezérkar egyik magasrangú tisztje kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy ma délelőtt a 29. hadsereg 37. hadosztályából 2200 katonát hagyta el Pekinget. Pekingnek ez a kiürítése megjavítja a helyzetet és

reméli, hogy a megoldás békés úton is elérhető.

ha Nanking nem avatkozik a tárgyalásokba és visszahívja azokat a csapatokat, amelyek Santung és Sanszi tartományok felé vonultak előre és Hopey tatományt fenyegetik. Valószínűnek tartják, hogy

legalább egy hétre van szükség ahhoz, hogy a 37. hadosztály teljesen visszavonuljon a vitás övezetből.

A japán csapatok vesztesége a viszály megkezdése óta 55 sebesült, akik közül 23-nak állapota súlyos.

Meghalt a lángszóró magyar feltalálója

Szegénysége miatt nincs aki eltemesse

Budapest, július 23. Kedden éjszaka a Rókus-kórházban meghalt Európa titokzatos embere, Szakáts Gábor gépészmérnök. Koldusszegényen halt meg, három napja fekszik a kórház hullakamrájában, mert nincs, aki fedezze a temetési költségeket. Pedig Szakáts Gábor szolgálaton kívüli százados kormányfőtanácsos, — méltóságos úr volt, milliomos lehetett volna.

Zseniális feltaláló volt. Ő találta fel a világháború egyik legborzalmasabb fegyverét, a lángszórót, amiért a nagykövetek tanácsa 1920-ban bevette a fiatal magyar mérnököt a háborús bűnözők listájába. Szakáts 23 éves korában találta fel új típusú gépfegyverét, amelyet aztán a központi hatalmak fegyvergyárai százezerszámra gyártottak a háború alatt. Mintegy 300 találmánya volt, köztük negyven hadászati találmány. De a békét is tudta szolgálni. Feltalált egy motorkét, amely forradalmat jelentett a mezőgazdaságban s amiért a kormány főtanácsossá nevezte ki. Elhalmaztak a kiüntetésekkel, rendjelekkel a fiatal mérnököt, aki 22 éves korában

már teljesen ösz volt.

A világháború után külföldön dolgozott, majd hazatért Magyarországra és Makón telepedett le, ahol valóságos kis boszorkánykonyhát rendezett be magának. Azután Pestre került, teljesen elszegényedett és a zseniális feltaláló után nem maradt más, mint egy összegyűrt akatásba. Negyvenéves volt. Ingyentemetést fog kapni.

25.000 DOLLÁR EGY SAJTÓHIBAÉRT

Egy filadelfiai kiadó vagyont keresett egyetlen remek ötlettel. Kiadott egy vaskos könyvet, amelynek üzleti sikerében nem bízott. Egyetlen ötlettel elérte, hogy a könyvből 170.000 példány kelt el és még hozzá egy szegény liftesfiú is külön 20.000 dollárt keresett vele. A kiadó ugyanis Amerika valamennyi lapjában hírdetést tett közzé, hogy aki a könyvben található egyetlen sajtóhibát megtalálja, 25.000 dollár jutalmat kap. 170.000 amerikai vette meg a könyvet és a liftesfiú volt az első, aki a sajtóhibát megtalálta.

Nyugtalanság Palesztinában az élelmiszerdrágulás miatt

Jeruzsálem, július 23. A font értékcsökkenése s az élelmiszerek drágulása miatt a nyugtalanság kezd már Beyruthra is áttérni. Beyruthban röpecdülákon fosztogatásra szólították fel a lakosságot, hogy ezzel kényszer-

rítsék a kormányt beavatkozásra. — Egyes gyárakban már sztrájkolnak a munkások. A városban több üzletet kifosztottak. A libanoni kormány meg tiltotta, hogy az élelmiszerek árát több, mint 50 százalékkal emeljék.

A független kisgazdapárt a Ház elé viszi a gödöllői főszolgabíró pártalakítását

Rendőrhatalmági jogkört betöltő köztisztviselő nem lehet szélsőséges pártservező.

A független kisgazdapártban nagy megütköződést keltett az a hír, hogy a gödöllői főszolgabíró fajvédő szociálistá párt néven pártot alakít. Dulin Jenő kisgazdapárti képviselő a kisgazdapárt álláspontját ebben a kérdésben a következőképpen világította meg:

— Lehetetlennek tartjuk, hogy aktív köztisztviselő politikai pártot alapítson, nyíltan ennek a pártnak az élére álljon, pártot szervezzen. Fennálló tételes jogunk szerint ugyanis politikai gyűléseken köztisztviselőknél nem szabad szerepet vállalnia, még kevésbé politikai pártot szerveznie.

— Epen ezért nem találunk semmi magyarázatot arra, hogy az egyik járás rendőrhatalmági jogkört betöltő, esküt tett vezető tisztviselője szélsőséges nyílt mozgalmat irányít, sőt pártot alakít.

— Semmi akadály se volna a párt

alakításnak, ha az illető nyugdíjaztatná magát, de amint nem szabad katonának politizálni, épen úgy tilos a politizálás és politikai párt alakítás rendőrhatalmási jogkört betöltő köztisztviselőnek, illetve főszolgabírónak.

Elképzelhetetlen, hogy valaki egy személyben politikailag elfogultatlan hatóság és ugyanakkor úgy nevezett szélsőséges politikai és pártservező legyen. Természetesen mi, akik szabad szervezkedés jogalapján állunk, nem az ellen tiltakozunk, hogy valaki pártot alakít, hanem azt találjuk fűrhetetlennek, hogy a hatósági tekintély és hatalom pártservezkedési célokra rendelkezésre álljon.

— A független kisgazdapárt több tagja a képviselőház elé viszi majd összesen a gödöllői főszolgabíró politizálásának és pártservezésének ügyét.

A nemzetiek megkezdték Madrid állandó bombázását

Madrid, július 23. 7 óra tájban a nemzetiek tüzérsége bombázni kezdte Madridot. Kb. 1 óra hosszat tartott a tüzelés és a bombák igen sűrű hullottak a város közepes részébe. Az áldozatok számát még nem ismerik. A nemzetiek három hét óta a kormánycsapatok ellentámadására összpontosították erejüket s nem bombázták a fővárost s így Madrid lakosságát ez alatt az idő alatt reggeli álmából nem a megszokott tüzelés ébresztette fel. A tegnapi esti és ma reggeli bombázások azt mutatják, hogy a nemzetiek ismét megkezdték a Madrid mindennapos bombázását.

Terneli haretér, július 23. Az Havas-iroda különtudósítójának jelentése szerint a kormánycsapatok kísérletet tettek Tramcastilla község visszafoglalására. A kormánycsapatok hadoszlopai átkelve a község előtti folyón, meglepetészerű támadást intéztek a nemzetieknek a községtől délre és nyugatra levő állásai ellen. A nemzetiek azonnal tüzelni kezdtek gépfegyvereikből és a környékbeli magaslatocon levő ágyúikkal a támadókra, úgy hogy valóságos bombaesőt zúdítottak a köztársaságiakra. A köztársasági milícia egy órai támadás után kénytelen volt véglegesen visszavonulni. — meg hagyva a nemzetieket állásaikban.

Salamanca, július 23. A nemzetiek ma fontos állásokat foglaltak el Navalgamalanál és Majadahondánál, a legnyugatibb és legkeletibb részén, ahol a köztársaságiak behatoltak a nemzeti vonalakba. Franco repülői hevesen bombázták a madridi hadsintér valamennyi szakaszát.

FRANCO: MEGGYŐZŐDÉSES KIRÁLYPÁRTI VAGYOK

San-Sebastian, július 23. A Diario Vasco című nemzeti lap egész

terjedelmében közli Franco tábornok nyilatkozatát, amelyben a tábornok kijelenti, hogy a Madrid körüli ostromgyűrű bezárása már csak idő kérdése.

— Mindenki tudja rólam — folytatta a tábornok —, hogy meggyőződéses királypárti vagyok, a háborút azonban előbb be kell tejezni.

ÁT AKART UGRANI AZ ÁRKON — ELTÖRTE A LÁBAT

Madarász László, Bujdosó ucca 48. szám alatt lakó 19 éves autószerelő pénteken éjszaka fél 11 órakor a Míkeperési úton át akart ugrani egy árkot. Ugrás közben azonban megbotlott, és olyan szerencsétlenül esett el, hogy a jobb lábszára eltört. A mentők kivitték a sebészeti klinikára, ahol elsősegélyben reszesítették, majd hazavitték a lakására.

Bombák egy jeruzsálemi bankban

Jeruzsálemből jelentik: Palesztinában egyre nagyobb a nyugtalanság, — egyre több a zavargás.

A szíriai miniszterelnök a Népszövetséghez intézett táviratban a szíriai kormány és az aszír nép csalódását fejezi ki. Kéri a Népszövetséget, vegye revízió alá a palesztinai javaslatokat és szolgáltasson igazságot az araboknak.

Szaudi-Arábia valamennyi városában és községében tömegünnepségek során élesen állást foglalt a lakosság Palesztina felszabadításának terve ellen.

Aleppban a szír külügyminiszter fivére házában kapujában bomba robbant. A robbanás következtében több gyermek súlyosan megsebesült.

Anamban az arab bank igazgatójának lakásán a rendőrség fegyvereket, bombákat és lőszeret talált. Az igazgatót letartóztatták, a bankot bezárták.

GYÁSZROVAT

Leánya esküvőjét követő napon tragikus hirtelenséggel elhunyt Németh József állampénztári főtanácsos özvegye.

Tragikus hirtelenséggel költözött el az élők sorából Németh József m. kir. állampénztári főtanácsos özvegye. Legkisebb lánya, Németh Kornélia okleveles gyógyszerésznő kedden tartotta esküvőjét Budapesten Haász Imre dr. gimnáziumi tanárral és az egybekelési ünnepélyen özvegy Németh Józsefné a legjobb egészségben vett részt.

Az esküvő után a 62 éves úriasszony hazajött Debrecenbe és itt érte utól a kimerülhetetlen véget. Csütörtökön délelőtt lakásán hirtelen rosszul lett és hiába hívtattak hozzá gyorsan orvost, már nem lehetett segíteni rajta. Szívbenulás ölte meg.

A közbeesülésben álló finomlelkű úriasszony tragikus halála általános és mély részvétet keltett. Kiterjedt és előkelő rokonságán kívül a jóismerősök és tisztelők se rege gyászolja özvegy Németh Józsefnét, akinek temetése vasárnap délelőtt 10 órakor lesz az izraelita temető halottasházából.

NEM VÁLTOZIK AZ IDŐ

Hazánkban nyugati részről már csak záporokat, a főváros környékéről és az Alföldről kisebb zivatarokat jelentettek. A hőmérséklet nyugaton 22—25, Budapesten 25, keleten 26—28 fokig emelkedett.

Jóslás: Mérsékelt szél, nyugatról újabb felhőfelvonulások, több helyen záporos, néhány helyen zivatar, a hőmérséklet az ország keleti felében alig változik, nyugaton és a fővárosban kissé emelkedik.

Eltemették Marconit Bolognában

Bologna, július 23. Péntek reggel futott be Bologna pályaudvarára Marconi holttestét szállító vonat. A koporsót Colonna herceg, Róma kormányzója adta át Bologna polgármesterének, majd a hatalmas tömeg megindult a város nagy fiának koporsója után. A gyászmenet fölött repülőgépek keringtek. A koporsó után közvetlenül Marconi özvegye és leánya haladt. A nagy tudós holttestét ideiglenesen a Marconi család sírboltjában helyezték el.

Erősödött a budapesti idegenforgalom

Budapest, július 23. Az utóbbi időben olyan hírek terjedtek el Budapesten, mintha az idegenforgalmunk erősen visszaesett volna. A fővárosi statisztikai hivatal ezzel szemben kimutatta, hogy az idegenforgalmunk nemcsak hogy csökkent, hanem tovább erősödött. Tavaly januártól májusig 53.196 külföldi vendég jött Budapestre, míg ebben az évben 55.106 idegen látogatta meg a magyar fővárost. Ez idén tehát jelentékenyen emelkedett az idegenforgalom.

Epe- és májbetegségeknél, elsősorban epehólyagkatarrus, epe köképződés és sárgaság eseteiben a mindig enyhe hatású természetes »Ferenc József« keserűvíz a hasi szervek funkcióit élénkebb tevékenységre serkenti. Evtizedes orvosi tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra leggyakrabban úgy válik igen eredményessé, ha a Ferenc József vizet reggel éhgyomorra, kevés forró vízzel keverve isszuk. Az orvosok ajánlják.

Debrecenben iktatják be dr. Domján Eleket, a tiszai evangélikus egyházkerület új püspökét

Valószínűleg dr. Raffay Sándor püspök végzi a beiktatást.

Amint hírül adtuk annak idején, a tiszai evangélikus egyházkerület a néhai dr. Geduly Henrik püspök megüritült tisztiségére örösi szavazattal dr. Domján Elek főesperes, m. kir. kormányfőtanácsos, sátoraljaújhelyi lelkész választotta meg.

E héten tartott az egyházkerület elnöki tanácsa ülést Miskolcon, amelyen részt vett Pass László h. esperes is. Az elnöki tanács több sürgős ügyel intézett, egyúttal megállapította az őszi egyházkerületi közgyűlés idejét és helyét. Újból Debrecen tüntette ki az elnöki tanács azzal, hogy itt tartja meg az egyházkerületi közgyűlést és ezen alkalommal iktatja be méltóságába új püspökét, dr. Domján Eleket.

Az elnökség ez alkalommal valószínűleg dr. Raffay Sándor budapesti püspököt fogja felkérni a felszentelés és beiktatás végzésére. A beiktatásra az egyházi és világi közélet számos kimagasló vezetőjére várunk. Debrecenbe megígérte részvételét dr. Sztranyavszky Sándor képviselőházi elnök, egyházkerületi felügyelő, dr. Kovács Sándor püspök, ny. egyet. professzor, valamint megjelentek a kormány és a testvéregyházak képviselői is. Az egyházkerület elnöki tanácsa megbízta Pass László h. esperes és elnöktársát, Tomcsányi Gábor ny. ezredes, felügyelőt a nagyszabású rendezői munkával és a püspökbeiktatás közgyűlés és ünnepség előkészítésével. Amint értesülünk, a püspökbeiktatás közgyűlés szeptember 7-én, a rendes közgyűlés pedig szeptember 8-án lesz.

Tettleges inzultus és lövöldözés a Fehérvári úton

A véres botrány főszereplője egy titokzatos német színész.

Budapest, július 23. Csütörtökönkéntre virradó éjjel a Fehérvári úton egy nagyobb diákcsoport állítólag durva megjegyzést tett a velük szembejövő Glatz József kisérőben lévő elegánsan öltözött hölgyre. Az építész-mérnök a megjegyzésre felindultan válaszolt és részeg bandának nevezte a társaságot. Erre Szüts Imre szigorú mérnök, a vámtentes kikötő tisztviselője kijelentette, hogy a társaságban lévő fiatal emberek finn diákok, akiknek ő a vezetőjük, majd kikérte magának a rendreutasítást. Az építész-mérnök erre arcul ütötte a tisztviselőt, mire Szüts Imre hirtelen előkapta a revolverét és belelőtt Glatzba, aki véresen rogyott össze az utcán. A kiv-

nult mentők a Rókus-kórházba szállították. Az orvosi vizsgálat szerint a golyó a jobb lapockáját érte.

Szüts Imrét azonnal előállították a főkapitányságra és ott elsősorban azt állapították meg, hogy — nem volt fegyverviselési engedélye.

Glatz József társaságában lévő hölgy a hozzáintézett kérdésekre, különösen, amikor a nevét és körülményeit kérdezik, nem akar válaszolni és gondosan elkerül minden árulói kijelentést. Annnyit elmondott, hogy táncosnő, — illetve színésznő, de hogy hol és mikor lép fel, azt nem volt hajlandó elárulni. Az eljárás a furcsa botrányban folyik.

Tűzifarekvirálással is biztosítják a szükséglet fedezését

A tűzifakérdés egyre bonyolódik. Maximálták az árakat, de a készletek elbujtak néhány nagy — budapesti — készletfelhalmozónál. Ma már a kormány is kénytelen volt ismét foglalkozni a kérdéssel. Pontos tanácskozás volt ma délután Darányi Kálmán miniszterelnöknél. Megjelentek a miniszterelnök hivatalában báró Prónay György, herceg Hohenlohe Ferenc, báró Waldott Kelemen és Péchy Tibor földművelésügyi miniszteriumi osztályfőnök. A tanácskozáson az erdőbirtokosokat érdeklő kérdésekről volt szó, szoros összefüggésben a tűzifakérdéssel.

A kormány hat nappal ezelőtt adta ki tűzifarendelejét, maximálva a faárakat. Egyelőre a kormány megvárja, hogy milyen hatása lesz a rendelkezésnek és a legszigorúbban jár el mindazokkal szemben, akik nem vetik alá magukat a rendelet intézkedéseinek. Különösen két kérdésben megingathatatlan a kormány álláspontja. A termelőknél és a feldolgozóknál, ha kell, igénybevétele útján is biztosítja a kormány a tűzifaellátást. A másik kérdésben, ami a készletek bejelentésének kötelezettségét illeti, a kormány ugyancsak a legerélyesebb intézkedésekre készül. Szükség esetén a farezvirálás eszközétől sem riadnak vissza.

Kényszerintézkedésekről egyelőre nincsen szó. Remélik, hogy az

érdekeltségek is belátják, hogy az ország érdeke a tűzifaellátás nyugodt menetének biztosítása és nem gördítenek akadályokat az elé, hogy megfelelő mennyiségű tűzifa maximált áron álljon majd rendelkezésre. Ha azonban mégis szükség volna kényszerintézkedésekre, akkor külön jogszabályokat alkotnak, amelyekről minisztertanács fog határozni.

A belügyi és iparügyi miniszter külföldi kiténtetése. Budapest-ről jelentik: A kormányzó a külügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy dukai-szentgyörgyvölgyi Széll Józsefnek, m. kir. titkos tanácsos, belügyi miniszternek az olasz koronarend nagykeresztjét, Bornemisza Géza m. kir. titkos tanácsos, iparügyi miniszternek az osztrák érdemrend I. osztályú nagykeresztjét és urai Uray István dr. m. kir. titkos tanácsos, államtitkár, kormányzói kabinetiroda főnökhelyettese az olasz koronarend nagykeresztjét elfogadja és viselje.

Vasárnap délelőtt iktatják be a négy új református lelkészt

A debreceni református egyház újonnan választott négy lelképásztorának beiktatása istentisztelet keretében július 25-én, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a következő helyeken: a Nagytemplomban dr. Farkas Pálnak, a homokkerti templomban Kovács Józsefnek, a nyilastelepi templomban Mezey Bélának, a csapokerti imaházban dr. Dancsházy Sándornak.

Az istentiszteletek befejezése után déli 12 órakor az egyház tanácstermében a presbitérium gyűlést tart, amelynek egyetlen tárgya a négy új lelképásztor beiktatása.

Griger Miklós lemond mandátumáról

Budapest, július 23. Politikai körökben ma az a hír terjedt el, hogy Griger Miklós képviselő, aki tudvalevőleg évekig tartó elkeseredett harc után került be újból a parlamentbe, lemond mandátumáról.

Érdeklődünk a kiesési plébánián, ahol Griger távollétében csak az a felvilágosítást tudták adni, hogy a hír megfelel a valóságnak, de az elhatározás okát még nem ismerik.

Politikai körökben azt hiszik, hogy Griger egészségi állapota miatt határozott így.

Megszavazták a katolikus konkordátumot Belgrádban

Belgrád, július 23. A képviselőházban ma délután folytatták a concordátum javaslat általános vitáját. Szavazásra délután 7 órakor került a sor. A javaslat mellett szavazott 166 képviselő, ellene pedig 118 képviselő. Sokan tartózkodtak a szavazástól. A szenátus elé, mint már ismeretes, valószínűleg csak összegyűjtött javaslat kerül majd, mert a kormány ott nem rendelkezik akkora többséggel, mint a Házban. A belgrádi hangulat a javaslat megszavazása után is meglehetősen izzó maradt. A városban mindenütt fegyveres esendőrök tartanak őrzőjáratot. A szavazás idején százakra menő tömeg gyűlt össze a képviselőház előtt s várta a híreket.

Belgrád, július 23. A képviselőház a concordátum megerősítéséről szóló törvényjavaslatot második olvasásban 167 szavazattal 129 ellenében elfogadta.

EGY 100 ÉVES ANGOL KÜLÖNC HALÁLA

Londonból jelentik: Száz éves korában Weymouth mellett az országúton egy karavánkocsin meghalt Thomas Penfold, aki egy ugyanilyen karavánkocsiban született és karavánkocsiban élt száz éven keresztül. Penfold nagy szerzetes volt a lovakkal és már fiatal korában Anglia egyik legnagyobb lovaskereskedője lett belőle. Nagyon sok pénzt keresett, de azért továbbra is karavánkocsijában lakott, amelyet két öreg szürke húzott. Hatalmas birtokot vásárolt, amelyen gyönyörű kastély is volt, de még a kastély kedvéért sem hagyta el Thomas Penfold megszokott kocsilakását. Százéves elmúlt anélkül, hogy valaha beteg lett volna. Amikor néhány hét előtt gyengélkedni kezdett, gyerekei, akik igazán mindent megvásárolhattak volna apjuk számára, megkérdezték tőle, hogy nem vágyik-e valamire? Az öreg úr kijelentette, hogy csak egyetlen kívánsága van: minden nap álljon ott az asztalán ebédelni és vacsoránál a megszokott liter sör. Az öreg úr söröskancsója mellett szunynyadt el örökre száz éves korában karavánkocsiján.

A vármegyékben a megyék költségére közjóléti bizottságokat és alapokat létesít a belügyminiszter

Társadalmi alapon reméli összehozni a belügyminiszter a közjóléti alapokat

Budapest július 23. A belügyminiszter a megyékben közjóléti bizottságokat és közjóléti alapokat létesít. A bizottságok és alapok megszervezésére kiküldte a belügyminisztérium szociálpolitikai főosztályának vezetőjét, Smialovszky Tibor miniszteri tanácsost. Ertesülésünk szerint a miniszteri tanácsos Antal József miniszteri osztálytanácsossal a jövő héten megkezdte az országban körútját, sora járja a megyei törvényhatóságokat.

Megkezdte a közjóléti bizottságok és alapok szervezését.

Mivel az alispánok egyedül nem tudnák elvégezni a rájuk váró munkát, megyei közjóléti bizottságokat kell alakítani. Ezek a bizottságok, mint értesülünk, a járási főszolgabírák vezetése alatt működő albizottságokra oszlanak. Maga a kormány a költségvetésben felvett tételekkel igyekszik támogatni ezeket a bizottságokat munkájukban. A belügyminiszter kívánatosnak tartja, hogy a törvényhatóságok külön alapot is létesítsenek, ezek lesznek az úgynevezett közjóléti alapok.

A közjóléti alapok feladatai: elősegíteni a népesség társadalom-erkölcsi és társadalompolitikai nevelését. Fejleszteni a közjólét iránt való érdeket. Felébresztani a társadalmi kötelességérzetet. Megállapítani a társadalmi bajok okait. Kutatni az orvoslási és megelőző eljárásokat. Ismertetni a külföldi és belföldi közjóléti intézményeket. Felhívni a községek vezető rétegének figyelmét a közjóléti tennivalókra. A panaszosoknak tanácsot adni.

Öntudatosabbá tenni a társadalmi együttérzést. Foglalkozni a népesség életlehetőségeinek biztosításával. Figyelemmel kísérni a lakásvizonyokat, a népélelmézet. Szervezni a mezőgazdasági népesség körében a részvételnek az inszenyíthető tevékenység keretében való foglalkoztatását.

A helyi társadalom támogatásával napközi otthonokat, gyermekékeztetési és ruházattási mozgalmakat szervezni.

Az alakítandó közjóléti bizottságok vármegyénként a megye lakossága számarányának megfelelőleg 20-40 tagból fognak állani. A bizottságok tagjainak felét a törvényhatósági tagok közül az önkormányzat választja, másik felét pedig az alispán hívja meg a megye érdemes közéleti tényezői sorából. A bizottságoknak vegyesen férfi és női tagjai lesznek.

A belügyminiszter úgy intézkedett, hogy a közjóléti bizottságoknak meg kell vizsgálniuk a vármegye társadalompolitikai helyzetét, erről jelentést kell tenniük az alispánnak és tanácsal szolgálni arra vonatkozólag, mik lennének azok a teendők, amelyek felkelhetik a közjóléti kérdések iránti érdeklődést.

A vármegyei közjóléti bizottság a járási főszolgabírák vezetése alatt albizottságokra oszlik. Ennek érdekében, hogy az alispán a közjóléti terén felmerülő kötelezettségeinek minél nagyobb mértékben meg tudjon felelni, a belügyminiszter úgy rendelkezik, hogy a törvényhatóság külön alapot létesítsen. A felmerülő kiadásokat és bevételeket külön-külön elszámolva fogják kezelni.

Az alaphoz megfelelő fedezet esetén a saját hibájukon kívül

A béna gazdálkodó rejtélyes halála

A komádi esendőrös telefonon értesítette a debreceni ügyészséget arról, hogy a községben felakasztva holtan találták lakásán Szabó János 27 éves, jómódú gazdálkodót. A csendőri értesítés beszámolt arról, hogy Szabó János, akinek holtteste a magas ajtófélfán függött,

teljesen béna ember volt, jóformán mozdulni sem tudott segítség nélkül.

tükröment egyszintenciák számára kisebb-nagyobb összegű kamatmentes kölcsönöket kívánunk folyósítani. Ezenkívül úgynevezett »családalapítási hitel« nyújtása is célja lesz a közjóléti alapnak.

Az akció során felhívják a vármegyék figyelmét arra is, hogy a közjóléti alap működése és tevékenysége semmi esetre sem merülhet ki egyszerű segélynyújtásban, hanem gazdasági irányú közjóléti tevékenységet is kell kifejtenie.

A jómódú fiatal gazdálkodó halála ügyében az ügyészség indítványára dr. Zsögöd Jenő vizsgálóbíró elrendelte a boncolást és a helyszíni vizsgálatot. Azt akarják megállapítani, hogy

büntény, vagy öngyilkosság történt.

Az eddigi vizsgálat ugyanis még nem tudta eldönteni, hogyan tudta magát felakasztani a teljesen béna fiatalember a magas ajtófélfára.

Ezer pengő értékű ékszer rejtélyes eltűnése a Piac és Sas ucca között

Egy ékszerrel megrakott retikül elveszett.

Különös ékszer-eltűnési ügyben tetek panaszt a debreceni rendőrségben. Ihász Henrikné, Piac u. 10. szám alatti lakos egy ezüst retikülbe rakva ékszerrel, különböző függőket, láncokat, és karkötőket, az egészét egy kizikosárba tette és elindult a Batthyány uccán lakó lányához. Ujja a Sas uccán vezetett keresztül, de mire a Kossuth u. sarkához ért, az ékszerek a kosárból rejtélyes módon eltűntek.

Ihász Henrikné a rendőrséghez fordult panaszával, ahol jegyzőkönyvet vettek fel az ékszereltűnéseiről és megindították a nyomozást. Nem tartják valószínűnek, hogy a súlyos ékszeresomó zajtalanul kieshetett volna a kosárból, annál kézenfekvőbb azonban, hogy egy ügyes tolvaj észrevétlenül kilopta és az ucca forgatagában ellínt az 1000 pengő értékű zsákmánnyal.

Izgalmas és drámai körülmények között szembesítették Tordayt, Czvetkovitsot és Jósát

Torday fentartja vallomását, hogy főnökeit megtévesztette

Budapest, július 23. Nagy Pál vizsgálóbíró ma ismét maga elé vezette Torday Lászlót, hogy kihallgassa Czvetkovits Ferenc miniszteri tanácsos szerepéről. Torday elmondotta a vizsgálóbíró előtt, hogy

a hamis kiutalásokat esztendőközön keresztül becsémpészte a többi akták közé és így tévesztette meg volt főnökét: Czvetkovits Ferencet.

Torday bevallotta, hogy Jósát — Czvetkovits helyettesét — ugyanúgy tévesztette meg, mint Czvetkovitsot.

A déli órákban a vizsgálóbíró befejezte Torday kihallgatását és maga elé idéztette Czvetkovits miniszteri osztálytanácsost és Jósát Bélát, akiket szembesített egymással.

Jósa Béla és Czvetkovits Ferenc szembesítése drámai külsőségek között folyt le.

Czvetkovits Ferenc izgatott hangon a következőket mondotta:

— Torday engem ép úgy megtévesztett, mint Jósát és ugyanúgy nem tudtam visszaélesemről, mint Jósát! Torday rám nem hivatkozhatott Jósá előtt, nem tüntethetett fel előtte olyan színben, mintha én palásoltam volna az ő visszaélései!

Jósa miniszteri osztálytanácsos fentartotta régebbi vallomását, amelyben elmondotta, hogy amikor Torday kiutalásait nem akarta aláírni, a gazdasági főtanácsos állandóan Czvetkovits utasításaira hivatkozott.

Mintán a vizsgálóbíró az izgalmas szembesítéssel sem tudta tisztázni az ellentéteket, délután újból felvezette szobájába Tordayt és

szembesítette őt is Jósa Bélával és Czvetkovits Ferencel.

Torday volt főnökei előtt sűrűn esukló hangon így vallott:

— Amikor Jósa előtt Czvetkovitsra hivatkoztam, nem a hamis kiutalásokat akartam aláírni, hanem legitím kiutalásokat. A hamis kiutalások aláírásánál Czvetkovitsot is megtévesztettem.

Czvetkovits ép oly kevéssé tudott a manipulációmról, mint Jósa Béla.

A késő délutáni órákba nyúló izgalmas kihallgatások után a vizsgálóbíró különböző iratokat tanulmányozott, majd holnapra halasztotta a további kihallgatásokat.

LAPUNKAT PARTOLJA, HA A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG-BAN HIRDETŐ CEGEK-NÉL ESZKÖZLI VASÁRLÁSAIT

A Korona
Festékkáruháza
főüzletét
Csapó-utca 22. alá
helyezte át.
Fióközledek:
Petőfiter 6. Szentanna 10-12.

Siófokon a legforgalmasabb uccán kiraboltak egy francia autót

Siófok, július 23. Tegnap este 8 órakor Siófokra érkezett egy Fiat Ballila kocsit, amelyet Jean Rumeau párisi kereskedő vezetett. A kocsiiban a kereskedőn kívül felesége is helyet foglalt.

Siófok legforgalmasabb uccáján, az Andrássy-úton állították le a kocsit és betértek az egyik szállóba, hogy szobát kérenek. Mialatt a kereskedő és felesége a szállóban tárgyaltak, ismeretlen tettesek a csukott autóból kilopták a bőröndjeiket, amelyben ruháknak, neműeknek kívül 2000 frank készpénz, a kocsigazdálkodó és az útlevelek is voltak.

A nagy forgalomban senkinek sem tűnt fel, hogy ismeretlen tettesek elcipelik az automobil bőröndjeit, — a közönség csak arra figyelt fel, hogy egy rémülten felsikoltó nő és egy felalázott férfi izgatottan kéri, a járőrokat, hogy hozzanak segítséget. A csendőrök csakhamar megérkeztek.

A nyomozás nagy eréllyel folyik.

Békülés a korcsmában — pofonnal

Két legény áll a járásbíró előtt. Könnyű testisértéssel vádolják egymást. Tavaly Hajdusáronban a kocsmában összeszólalkoztak és lekentek egymásnak egy-egy pofont. De most nem ezért jelentették fel egymást.

Egy hónappal a pofon után találkoztak ismét a kocsmában. Már elfelejtették a haragot, összeültek és közös számlára bort rendelték. Jó hangulatban idogáltak, amikor azonban már megittak vagy hat liter bort, eszükbe jutott a multkori pofozkodás.

— Nem is értem — csuklott egyet K. Fodor József — megvótál te veszte a multkor. Jókora pofont kentél le a pofámra.

— Te is az enyimre! — úfelelte a másik, Halápi István. — Marha nagy kezud van, fene a pofádat, még most is fáj tula a fogom.

— Te is az enyimre! — felelte az egyik.

— Keszte a nagyanyád, de nem én! Mindig te keszted!

— En-e?

— Hát ki, legalább ne tagadd! Mit piszkoskodszt?

— Te vagy piszok, nem én!

— Na, hogy a...

És lekentek egymásnak újra egy-egy pofont. Ezért a két pofonért jelentették fel egymást. De azóta megint eltelt egy pár hét, megerősödtek a meglazult fogak, lelohadtak a feldagadt képek, hát kijelentik a bíró előtt, hogy nem kívánják egymás megbüntetését.

— Én sem adtam nagyobbat neki, mint u nekem, hát el van intézve az ügy. Igaz-e komám?

— Ez az igazság. Nem kell nekünk büntetés, mennénk haza, mert van most egy kis dolog odahaza.

A bíró megszünteti ellenük az eljárást, a legények megköszönik és meennek hazafelé. Csak útközben ne menjenek valamelyik kocsmába.

hírek

A TÉTEL: **ÁLL**
 ÜZLETE: **MEGY**
 HA HIRDETÉSE: **FUT**

A
Független Ujságban

A Debreceni Független Ujság pártoktól független politikai napilap. — Szerkesztősége és kiadóhivatala: Ferenc József út 49. sz. Telefon: 32—12.

Előfizetési ár: Egész évre 28.80 féltre 14.40, negyedévre 7.20, egy óra 2.40 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 8 fillér, vasárnap 20 fillér.

— **Károly román király megvette a Nahlin gőzyachtot.** Londonból jelentik: Károly román király megvette Lady Yuletól, a dúsgazdag hajómágnás özvegyétől, a híres Nahlin gőzyachtot, a világ egyik legnagyobb és legfényesebben berendezett magánhajóját, — amelyen a windsori hereg, mint VIII. Edward, a múlt nyáron a Földközi tengert bejárta.

— **Családi háborúság — halállal.** Nyiregyházáról jelentik: Éles Lászlóné demeseri asszony össze szállkozott az anyósával, akit a szőváltás hevében kapával úgy fejbe sújtott, hogy az öreg asszonyt haldokolva szállították a nyiregyházi kórházba. A fiatal Élesné ezután a következményektől való félelmében a ház padlásán felakasztotta magát és mire a csendőrök odaértek, már halott volt.

— **Megfojtotta a felesége kutyáját — válóok.** New Yorkból jelentik: A csikágói bíróság törvényesen elválasztotta Mrs. Catherine Marecket a férjétől, mert a bíró úgy találta, hogy a férj elviselhetetlen kegyetlenséget tanúsított. A válóper oka az volt, hogy Mareck megfojtotta felesége kedvenc esau kutyáját azért, mert a hüseges állat lefekvéskor először az asszony papucsát hozta ki a hálószobából és csak azután a férfit.

— **Híres pilóta furesa szerencséje.** Londonból jelentik: Jótékony célú estélyt rendeztek Southamptonban, amelynek befejezése tombola volt. Az első díj az Imperial Airways szabadjegye volt, — amely a nyertes számára lehetővé tette, hogy ingyen repüljön Southamptonból Wight szigetére és vissza. Ez az egész út tíz percig tart csupán. A díjat Wilcockson kapitány nyerte meg, az Imperial Airways legjobb pilótája, a „Caledonia” repülőhajó parancsnoka, aki világhírűvé tette a nevét azzal, hogy a Caledoniát Angliából Amerikába vezette az Atlanti óceán felett, majd visszafelé is megtette az útát. Érthető, hogy Wilcockson kapitány a több tízezer kilométeres repülést után nem valami kitérő lelkesedéssel fogadta a tíz perces repülésre jogosító szabadjegyet. — A kiváló angol pilóta vissza is adta a nyereményt, hogy valaki mást boldogítsanak vele, aki számára talán örömet szerez e kirándulás.

Öngyilkos lett a 73 éves gyöngyösi asszony

Baltával verte önmagát agyon

Gyöngyös, július 23. Grósz Mária 73 éves nő gyöngyösi lakásán kedden szétvert koponyával találták. Kórházba vitték, ahol rövidesen meghalt. A nyomozás során először gyilkosságra gondoltak, mert az orvosi vélemény szerint a Grósz Mária fején talált balta csapások oly súlyosak voltak, hogy azok saját kezétől nem származhattak.

Három napos vizsgálat után azonban a rendőrség tisztázott minden részletet. Megállapította, hogy öngyilkosság történt. Grósz Mária önmagát verte fejbe, mert nem akart rokonai terhére lenni. Megerősítette ezt a megállapítást az is, hogy nemrégiben öngyilkossági szándékáról tett kijelentéseket.

Eljárás indult a szegedi nyilasvezér ellen

Allam és társadalom rendjének felforgatására irányuló büntett miatt hallgatta ki a rendőrség.

Szeged, július 23. Június hó közepe táján többhetes előkészület után a szegedi nyilasok úgynevezett Délvidéki Nyilas Napot rendeztek Szegeden. A nyilasnapon megjelent gróf Festetics Sándor vezetésével a teljes nyilasvezérkar, közöttük Dűcső Jánosné és a debreceni nyilas alvezér is. A nyilasok először a Tisza szálló nagytermében akarták gyűlésüket megtartani, ott azonban a tulajdonos nem engedte át a termet, végül is a vasút állomás mellett lévő, elhagyott Bruckner-kertben ültek össze. A gyűlést mérsékelt érdeklődés kísérte, szemtanuk szerint több volt a rendőr, mint a hallgató. A gyűlésen a „Vezér” után többen beszéltek, majd

dr. Fehér István, a szegedi nyilasvezér beszélt. A többek között a városháza ellen intézett támadást.

A beszéd nem maradt hatás nélkül, legalább is erről tanuskodik az ügyészség intézkedése, amelynek alapján esztendő közt délelőtt dr. Fehér Istvánt beidézték a szegedi rendőrkapitányságra és a Bruckner-kertben mondott beszéde miatt az állam és társadalom törvényes rendjének erőszakos felforgatására irányuló büntett címén kihallgatták. Rajta kívül több tanut beidézték és kihallgattak. Az ügyben rövidesen vádiratot ad ki a nyilasvezér ellen a szegedi ügyészség.

— **Borzalmas repülőszerneseletlenség Angliában.** Londonból jelentik: Egy hárommotoros katonai repülő gép az éjszaka folyamán Schellfield közelében lezuhant. A gép abban a pillanatban, amikor földet ért, felrobbant és gépben helyet foglaló öt katoná szenné égett. — Az angol hadseregnek 1937-ben már 78 tagja esett repülőszerneseletlenség áldozatul.

BIZALOMMAL vásárolhat Debrecen legrégebbi festékszaküzletében, **AUSPITZ,** Csapó uca 16. szám.

— **Betörték egy híres szücs üzletébe — az uccán elfogták a tettest.** Budapestről jelentik: Elkán Gyula szücs váci uccai üzletének kirakatait az éjszaka feltörték. A rendőr áldözőbe vett egy fiatal embert, aki futva menekült, eldobta a kirakatból ellopott három ezüst rókát, de a rendőr mégis elfogta. A főkapitányságon megállapították, hogy Mendelssohn Tibornak hívják, órásségéd. Letartóztatták.

— **Greta Garbo Ausztriában nyaralt inkognitóban.** Bécsből jelentik: Greta Garbo, a világhírű filmszínésznő, mint most kiderült, két hétig Ausztriában tartózkodott. A filmszínésznő szigorú inkognitóban két hetet töltött az Innsbruck mellett fekvő Igls fűrdőhelyen, ahol a Golf-hotel Igls-herhofban lakott. Miaya grófnő álnéven. Inkognitóját sikerült is megőriznie s csak elutazása után tudta meg a közönség, hogy ki volt a titokzatos Miaya grófnő. Greta Garbo esztendő közt utazott el Iglsből s egyelőre München felé vette útját.

— **Légi közlekedés Perzsia és Törökország között, Európa bekapcsolásával.** Isztambulból jelentik: A török és perzsa kormány megállapodást létesített, amelynek értelmében augusztus 1-én megkezdik a rendszeres repülőjáratokat Teherán—Ankara—Isztambul között. — Ha a török kormány által Angliában rendelt modern repülőgépek megérkeznek, akkor ezt a postai és utasforgalmat kiterjesztik Isztambulból Bukaresten át Belgrádig.

x **Jakab Endre szabadságáért** visszaérkezett, rendelését megkezdte Batthyány u. 1. alatt.

— **Szórakozott kalauzt gázolt a motorkerékpár.** Budapestről jelentik: Tegnap este a kispesti Üllői úton a másik oldalon lévő Beszkár állomáshoz akart átmenni Józsa István 45 éves kalauz. Mielőtt a járdáról az úttestre lépett volna, egy ismerőse üdvözölte, mire a kalauz fejét hátraldítva visszaköszönt. Ugyanekkor haladt motorkerékpáron Budapest felé Albert László kispesti magántisztviselő, aki szabályosan túlkölt, Józsa azonban ezt nem vette észre és a motorkerékpár elütötte. A mentők koponyarepedéssel, koponyalapítöréssel szállították a Szent István kórházba. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Péntz lopott a potyaútas.** Czerbes József, Nyíl uca 54. szám alatti lakos szekerére egy ismeretlen fiatalember kérezkedett fel. — Czerbes felvette a potyaútas, aki hálából kilapta zsebéből 22 pengőt tartalmazó pénztárcáját. A károslult feljelentésére a gyanúsítottat előállították a rendőrségre, ahol azonban tagadta, hogy a pénzt ő lopta el. A nyomozást folytatják.

— **Egy szerencsétlenül járt legény karjának visszavarrását kérte az orvostól.** Egerből jelentik: Eger mellett, Ostoros borsodmegyei községben Szerencsi Károly 30 éves aratómunkás a cséplőgépnél foglalatokodott. A lendítő kerék elkapta a jobb karját és többet letépte. Az aratómunkást azonnal beszállították az egeri irgalmasrendi kórházba, ahol műtétet hajtottak végre rajta. Állapota igen súlyos, de remélik az orvosok, hogy Szerencsit sikerül megmenteni az életnek. Hozzá tartozói egy külön kocsin behozták a gép által leszakított jobb kart a kórházba és kérték az orvosokat, hogy ha lehet, tegyék vissza a kiszakadt kart Szerencsi vállába. A kórházban megmagyarázták a hozzátartozóknak, hogy ezt a kérésüket az orvosi tudomány és a sebészet mai állása szerint lehetetlen teljesíteni, majd visszaküldték a munkás karját Ostorosra, hogy ott amessék el.

METEOR MOZI MŰSORA

Szombaton:
 Fél 7—9 órakor! Magyar film!
 »**KEK BALVÁNY**«. Kísérő műsor: Gary Cooper-rel: **NASZEJSZAKA**.

LENIN, MARX, SZTALIN ES TROCKIJ,
 mint farizeusok egy kápolna festményén.

Zürich, július 23. Hatalmas botránytört ki a *Massegnoi* templom keresztelő kápolnájának felszentelésekor. Az ünnepségen kiderült, hogy a kápolna új festményei, amely Krisztus megkeresztelését ábrázolja, a körülálló farizeusok közül az egyik Lenin, a másik Marx, a harmadik Sztalin, a negyedik Trockij portréja. Egyesek azt állítják, hogy a festmény nem egyéb izléstelen kommunista propagandánál, mások viszont erősítetik, hogy éppen ellenkezőleg: a kép a kommunista vezeteket álnok farizeusokként mutatja be. Mivel a kép alkotója jelenleg nincs Massegnoiban, a vita nélküle nem kerülhet elődöntésre. Ha hazatér, majd felszólítják, hogy nyilatkozzék a különös művéről.

— **Hűsmérgezés, kolbászmérgezés, halmérgezés vagy gombamérgezés** előfordulásakor a gyorsan ható természetes »**Ferenc József**« keserűvíz azonnali használata — egy vagy két pohárral — rendkívül fontos segédeszköz! Az orvosok ajánlják.

— **Szenzációhajhászás címén beültözték Amerikában egy Eszaksarkit repülést.** Washingtonból jelentik: A kereskedelmi minisztérium nem engedélyezte Mattern repülő tervezett repülőútját az Északi sarkon keresztül Moszkvába. Mattern Gromov orosz repülő rekordját akarta megjavítani és augusztus 10-én készült útnak indulni. — A kereskedelmi minisztérium azal okolja meg tilalmát, hogy Mattern tervezett repülése elsősorban szenzációhajhászás és nem szolgálja a repülés érdekeit.

— **Itéletidő Pest megye déli részén.** Bajáról jelentik: Tegnap délután a Dél-Pest megye felett olyan borzalmas itéletidő vonult el, amelyre emberemlékezet óta nem volt példa. A dunamenti községekre pusztító felhőszakadás igen sok helyen leverte a gyönyörűen fejlődő tengerit és a keresztekbe rakott gabonát szétzörgette. Egyes helyeken jégverés százszázalékban elverte a szőlőt. Dél-Pest megyében, különösen Kalocsa és Kiskőrös vidékén négy-öt órán keresztül tomboló éghőború nagy pusztításokat okozott. A villám sok helyen felgyújtotta a eséplésre váró gabonát.

Anyakönyvi hírek

Születések: D. Nagy Gyula fm., leánya Irén, Biró Kálmán fodrász, leány Anikó, Bacsó Imre kályhás s. fia Imre, Uzom Kovács János MÁV kovács, leánya Irén, Bencsik Sándor npsz. fia László, Dien István npsz., fia Sándor.

Eljegyzések: Baranyi György keresk. — Villás Júlia, Kozma Lajos közműves — Nagy Erzsébet.

Halálosok: özv. Bonyi Pálné rk. 76 éves, Fancsovicz u. 36. özv. Némét Józsefné ír. 62 éves, Simonffy u. 52. Breiner Pál rk. 51 éves, Kispeszt, dr. Winkler Sándor izr. 51 éves, Békés, özv. Tordai Tivadarné rk. 80 éves, Bujdosó u. 6. Tóth Júlia gk. 28 éves, Nagyléta, Bella Vince rk. 35 éves, Borz u. 16. Kinczi József rk. 62 éves, János u. 42. szám.

A hadirokkant kisiparost megillető előnyökről kiadott rendeletek

Az egyik debreceni napilap tévedése alkalmat adható cikke folytán a debreceni Honsz a következőkben tájékoztatja a hadirokkant kisiparost megillető előnyökről a közönséget: A hadirokkant iparosok kedvezményét az 1933. évi VII. tc. (hadirokkant-törvény) biztosítja.

E törvény 30. §-a 1. szakasza szerint:

»Hadirokkant iparosokat és vállalkozókat egyenlő feltételek esetében más ajánlattevőkkel szemben előnyben kell részesíteni.«

A 2. szakasz szerint:

»Az előző bekezdésben biztosított kedvezményeknek felül:

a) a hadirokkant-kisiparosokat és azok szövetkezeteit a szakmájukba vágó, az előző bekezdés alá eső szállításoknál és munkálatoknál 6 százalékos árelőnyben kell részesíteni;

b) hadirokkant iparosokat és vállalkozókat 30.000 pengőig terjedő szállításoknál és munkálatoknál más ajánlattevőkkel szemben 2 százalékos előnyben kell részesíteni.«

A 4. szakasz szerint:

»Bármely pályázó csakis egyféle fogajcimen részesíthető árelőnyben.«

A Közszállítási Szabályzatnak a kisipari kedvezményekre vonatkozó és azt részletesen tárgyaló 51. §-a 4. szakasza hasonlóképpen rendelkezik. Ez így szól: 4. Hadirokkantak. A hadirokkantok kedvezményeit az 1933. VII. tc. 30. §-a rendelkezései szerint kell figyelembe venni. E kedvezmények az 1. §-ban említett biztosító intézetek közszállításaira is kiterjednek.«

Miután sem a hadirokkant-törvény, sem a Közszállítási Szabályzat egyetlen szakaszában egyetlen sorral sem mondja ki és állítja azt, hogy a hadirokkant-kisiparost nem hadirokkant-kisiparosok társával szemben nem illeti meg semmiféle árelőny, nyilvánvaló és világos, hogy a hadirokkant-kisiparost bármely más — nem vitéz és nem hadirokkant — kisiparostársával szemben is 6 százalékos árelőny illeti meg.

A törvények a kivételezések tekintetében oly szigorúan intézkednek, hogy például a K. Sz. 51. §-a 3. szakasza a Vitézi Rend tagjaira nézve is külön és részletesen rendelkezik pontosan felsorolva, hogy őket milyen százalékos kedvezmény illeti meg, sőt a 3. szakasz ötödik bekezdésében azt is pontosan megmondja, hogy »kisiparos és vitézi kisiparos közötti versenyben a vitézt csak 1 százalékos előnyben kell részesíteni. A helyi kisiparossal szemben azonban a nem helybeli vitéz kisiparosnak előny nem jár.«

Kétségtelen, hogy ahol a vitézek előnyeit ilyen pontosan körvonalazták és meghatározták, ugyanott a hadirokkant és nem hadirokkant-kisiparosokról sem feledkeztek meg. Sőt inkább mindenre gondoltak.

Hogy a hadirokkantok vérell szerzett érdekeit mennyire óhajtották biztosítani, azt a Közszállítási Szabályzat 36. §-a 1. bekezdése is bizonyítja, amely szerint:

»Zártkörű versenytárgyalás esetén azonos felhívással értékre való tekintet nélkül legalább öt — ezek között lehetőleg legalább egy hadirokkant — szakmabeli vállalkozótól kell ajánlatot bekérni.«

Sőt a kereskedelemügyi miniszter 75.733—1934. XIX. sz. rendelete így intézkedik:

»Hogy a Szövetség (t. i. a HONSz) tájékoztatva legyen afelől, hogy mely tagjai kaptak ajánlati felhívást, egyidejűleg intézkedtem aziránt, hogy a hatóságok valahányszor zártkörű versenytárgyaláson való részvételre hadirokkantot felszólítanak, erről a Szövetséget is értesítsék.«

Mindezek után hazafias tisztelettel kérjük a munkaadó nagyközönséget, úgyszintén a hivatalokat és hatóságokat, hogy a hadirokkant kisiparosok árelőnyét biztosító — fentebb pontosan meghivatkozott — rendeleteket, amelyek révén a meg nem adható és a

megélhetést biztosító rendes nyugdíj helyett munkához és ennek révén keresethez való juttatás útján óhajtott és akart a magyar állam a világháború élő áldozatait segíteni, akik súlyos véráldozataik után minden bizonnyal meg is érdemlik ezt a munkához való juttatás általi támogatást: a jövőben pontosan betartani méltóztassanak.

Hadirokkant kisiparostársainkat pedig felhívjuk, hogy minden ilyen ügyből keletkező bármiféle panaszaikkal mindenkor azonnal keressék fel csoportunk irodáját.

HONSz Csoport Elnöksége.

Debrecenben is megindult a vizsgálat a Torday-ügyben

Debreceni házának eladása miatt hitelsértés címén indult meg az eljárás

A földművelésügyi minisztériumban történt sikkasztások ügyében pénteken már a debreceni hatóságok is bekapcsolódtak. A 145.000 pengő elsikkasztása miatt letartóztatott Torday László gazdasági főtanácsos, mint ismeretes, debreceni háztulajdonos volt. Házát alig néhány héttel a nag sikkasztási bűnügy kipattanása előtt eladta.

A ház eladása miatt a budapesti hatóságok hitelsértés címén is megindították az eljárást Torday ellen.

A hatóságoknak ugyanis az a feltevése, hogy Torday a ház eladása előtt már számolt azzal, hogy bűnös manipuláció napvilágra kerül és meg akarta menteni vagyonát. A sikkasztó miniszteri főtitkárjelölt most azzal védekezik, hogy adós ságai voltak és a ház vételárát ezeknek kifizetésére fordította.

Pontos elszámoltást azonban

nem tud nyújtani és ezért valószínűnek látszik az a gyanú, hogy

a pénz Torday elrejtette, nehogy az elsikkasztott összegek miatt vagyonára zárlatot rendeljenek el.

A budapesti hatóságok most a debreceni vizsgálóbíróhoz megkeresést intéztek, amelyben kérték az ügy további kivizsgálását.

Zsögöd Jenő dr. vizsgálóbíró már is hozzájárult az ügy átvizsgálásához. A közeli napokban több kihallgatást eszközöl Torday eladott házának megvásárlásával kapcsolatosan. Elsősorban azt akarja tisztázni, hogy mikor és mennyiért adta el a házát Torday. A debreceni vizsgálóbíró előtt elhangzó vallomások fogják valószínűleg tisztázni azt is, hogy Torday László, amikor a házát eladta, számolt-e már a sikkasztások kipattanásával.

SPORT

Elek Ilona második lett hölgy törvívás világbajnokságában

Páris, július 23. A hölgy törvívó egyéni világbajnokság pénteken este fejeződött be. Világbajnok a német Mayer Helén lett, 2. Elek

Ilona, aki egyedül Mayer Heléntől szenvedett vereséget. 3. Ellen Preiss, osztrák.

SPORTNAPLÓ

A Szeged FC tüzérezője telefonon felhívta a klub főtitkárát és cáfolta a csapat svédországi szereplésével kapcsolatosan megjelent botrány híreket. Ellenben panaszkodott, hogy a svéd túra szervezője mérközéseként 1000 koronát biztosított a Szegednek, amely azonban csak 600 koronát kapott. A Nagy József által írt vádakat koholmányoknak minősíti és ezekért bíróság útján akarnak elégtételt szerezni. A Szeged egyébként szombaton hazakerül és a tüzérező személyesen fog kitérni a vádakra.

Müller, a Hungária osztrák csatára a francia Sochaux felé orientálódott, de olyan követelésekkel állt elő, hogy a különben nagyon gazdag francia klub sem tudta teljesíteni azokat. Müller tehát a Hungáriánál marad.

A DVSE játékosai iránt több klub érdeklődik. Vörös kapus és Elek jobbfélf a Boesckay felé gravitálnak, bár a bajnokcsapat vezetősége nem szívesen engedi el erősségeit. Eleket állítólag az Újpest is szívesen látná a csapatában. Takácsi valószínűen elmegy, de nem Franciaországba, hanem a Nemzeti Ligába bejutó vidéki csapat-

hoz. Akár az EIO, akár a DVTK lesz a győztes, Takácsival fogja megerősíteni csatársorát.

Obitz, a Boesckay volt trénera az ungvári Rusy csapatához szerződött. A Rusy egy évi vendég szereplés után kiesett az I. ligából és Obitzra vár a feladat, hogy visszavezesse az igéretföldjére.

Kerületi atlétikai bajnokság és válogató verseny lesz ma és holnap délután 4 órakor az egyetemi pályán. Az elért eredmények alapján történik a válogatás az országos vidéki bajnokságokra.

MONACO IS MEGVERTE A MAGYAR PÁRBAJTÖRŐZŐKET

Páris, július 23. A vívó világbajnoki verseny 5. napján pénteken délelőtt megkezdtek a párbajtörő csapat világbajnoki verseny selejtezőjét. A jelentkezett 12 nemzetet 4 hármas csoportba osztották. Magyarország az első csoportba került, Olaszország és Monaco csapatával. A magyar párbajtörőcsapat szereplését nem kísérte szeren-

ese, mert a meglehetősen jól párbajtörőző monacóiaktól és az olasz csapatától is vereséget szenvedett. Eredmények:

Monaco—Magyarország 12:4. — Olaszország—Franciaország 9:7.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

HETI MŰSOR:

Szombat este: Utolsó szerep. (Ketten egy jeggyel.)
Vasárnap délután: Csók a pusztán. (Délutáni helyárak.)
Vasárnap este: Gazdag lány.
Hétfőn este: Fruska. (Ketten egy jeggyel.)

VEGE AZ UTNAK

Litterati Végh László dr. színművének eredeti bemutatója szép érdeklődés mellett zajlott le pénteken este a vitéz Bánky Kamaraszínház előadásában. Nem első színpadi műve ez a szerzőnek, akinek már van annyi rutinja, hogy ha tartalommal nem is adott valami túl komplikált cselekményt, kevés mondanivalóját ügyesen találta fel és kíváncsivá tudta tenni hallgatóságát, amely repesve leste, hogy mi lesz a vége, ha nem is az útnak, de ennek a színműnek.

A »Vége az útnak« megszállott területen, magyarok között játszódik le. A kisebbségi kérdést, az elnyomás keserűségét tárgyalják három — szerencsére — nem túl hosszú felvonáson keresztül, elhangzik néhány nagy mondas és hogy az ízesítő fűszer se maradjon ki, még egy kis szerelmet is belekevert a szerző. Egy riportban, vagy vezércikkben inkább el lehetett volna mondani mindazt, ami itt történt, hiszen ez a téma már annyira agyonsépselt — sajnos csak írásban és nem tettekben — hogy a fészegetésével nem sokat használunk.

A színészek díszeset buzgalommal igyekeztek megoldani nem épen könnyű feladatukat, de a bizonytalanul körvonalazott alakokból sokat kihozni nem tudtak. Orbán Viola, Gálffy Mária, Szegedi Edit, Homokay Pál, v. Bánky Róbert, Bánky Elemér, Sörri Jenő, Zemlényy mindent megtekint a siker érdekében, amely külsőségekben meg is nyilvánult és a közönség a szerzőt a szereplőkkel együtt többször szőlitotta függőny elé.

A színházi iroda hírei:

Szombat este olcsó propaganda előadás keretében (ketten egy jeggyel) Zilahy Lajos egyik legnagyobb sikerű színműve az »Utolsó szerep« került színpadra Mágori Máriával a főszerepben.

Vasárnap délután, olcsó helyárakkal Ujházy Györgynek kedves és mulatságos vígjátékát »Csók a pusztán«-t ismétli meg a társulat.

Vasárnap este Szemes Bélának a fiatalon elhunyt kiváló színműírónak legmulatságosabb vígjátékát a »Gazdag lányt« tűzte műsorra a Kamaraszínház. Ez a kitűnő vígjáték minden jelentéssel harsogó kacagást vált ki a nézőkből. A főszerepeket a társulat legjobb erői játsszák.

HIRDETMÉNY. Felhívja a városi adóhivatal a város lakosságát, hogy a város határában termelt, vagy vidékről akár tengelyen, akár vasuton, vagy posta útján a város területére behozott fogyasztási adóköteles cikkeket — bor, sör, hús, szeszital — a behozattól számított 24 óra alatt a városi adóhivatal fogyasztási adó ügyosztályánál (földszint, kapubejárattal szemben) a hivatalos órák alatt bejelenteni el ne mulassa. Közli a városi adóhivatal a város lakosságával azt is, hogy az üzletes behozatali utakat fokozott és szigorú ellenőrzés alatt tartja és a be nem jelentett fogyasztási adó köteles cikk után járó fogyasztási adónak nyolcszoros összegéig terjedhető pénzbüntetéssel elmarasztaltatik. Városi adóhivatal. Polgármester.

KÖZGAZDASÁG

A BÚZA
OLCSÓBB, A ROZS DRÁGULT
Ujrozsa októberre: 20.90, 20.88, 21.19
zárlat 21.13—21.15.
Tengeri augusztusra: 11.95, 11.85,
12.00, zárlat 11.92—11.93, szeptemberre:
12.20, 12.32, zárlat 12.25—12.26.
Ó- és újbúza: felsőtiszai 77 kg-os
21.00—21.30, 78 kg-os 21.10—21.30,
79 kg-os 21.30—21.55, 80 kg-os 21.55
—21.75.
Rozs: 20.30—20.50.
Takarmányárpa (új): elsőrendű
17.50—18.00, középminőségű 17.00—
17.30.
Zab: elsőrendű 18.20—18.30, közép-
minőségű 18.10—18.20.
Tengeri: 11.85—12.00.
Ujbúza: 150 mm hajdúi 80-as 21.70,

150 mm bihari 80-as 21.70, 300 mm
felsőtiszai 80-as 21.70, 150 mm felső-
tiszai 80-as 21.60, 150 mm felsőtiszai
80-as 21.70 300 mm hajdúi 80-as 21.65
300 mm hajdúi 80-as 21.65, 150 mm
hajdúi 80-as 21.65, 300 mm hajdúi 80-
as 21.70, 150 mm felsőtiszai 80-as
21.65, 150 mm hajdúi 80-as 21.75 bu-
dapesti paritásban.

SERTÉSVÁSÁR

A mai ferencvárosi sertésvásárra
felhajtottak 161 darab sertést. Teg-
napról visszamaradt 62 darab. Angol
húsertés felhajtás 98 darab. — Árak:
I. szedett 96—98, silány 84—90, már-
kázott exportzár 166 fillér kg-ként. —
A vásár irányzata változatlan.

HIVATALOS

VALUTAÁRFOLYAMOK

1 angolfont 16.80—17.00, 100 cseh

korona 11 05—11.95, 100 dinár 7.50—
7.95, 100 dollár 336.90—340.90, 100
francia frank 12.25—12.95, 100 leu
2.85—3.00, 100 lira 17.40—17.90. (Az
500 és 1000 líras bankjegyek kivételé-
vel.) 100 osztrák schilling 80.00—
80.70, 100 svájci frank 77.35—78.25.

ORSZAGOS VASAROK

Július 25, vasárnap: Jászkisér, Sze-
ged, Törökszentmiklós, Ujkéske.
Július 26, hétfő: Alap, Bonyhád,
Csákvár, Dombóvár, Dunavecse, Erdő-
csokonya, Erseküldkört, Fadd, Fehér-
gyarmat, Gödre, Iharosberény, János-
halma, Kiskörös, Kunmadaras, Lesen-
cetomaj, Margcali, Nemetboly, Nógrád,
Szany, Szeghalom, Szendrő, Tiszadob,
Tiszatarján, Túrje, Verpelét, Zirc.
Július 27, kedd: Bieske, Dunavecse,
Nagypirn, Zirc.

Július 28, szerda: Alsónémedi, Bies-
ke, Nagymaros, Nyírlugos, Nyírmada,
Zomba.

— **Botrányharisnya.** London-
ból jelentik: Angliában is megje-
lent a legújabb amerikai harisnya-tü-
nemény, amelyet Newyorkban «bot-
rányharisnyának» kereszteltek el. Ez a
selyemharisnya olyan átlátszó, hogy
mindenki azt hiszi, hogy tulajdonosa
— nem húzott harisnyát a lábára. A
«botrányharisnya» drága mulatság, 6
dollárba kerül párja és egyszerűen
többet nem lehet felvenni. Mortor
Downey amerikai rádióénekes felesége
jelent meg ebben a harisnyában elő-
ször Londonban és elmondta, hogy
48 párat hozott magával, hogy hathe-
tes angolai tartózkodása alatt ne kell-
jen meztláb járnia.

Egy apróhirdetés egyszeri köz-
lése 10 szóig két napilapban,
a Debreceni Független Ujság-
ban, a Debreceni Ujságban
HÉTKÖZNAP 50 FILLÉR,
VASÁRNAP 70 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak
duplán számíthatnak. — Üzleti
hirdetésre más tarifa. — Felvi-
lágosítással készséggel szolgál-
unk. — Apróhirdetéseket este
8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József út 49. szám. Telefon: 32-12

Levelezés

35 éves
izr. nőtlen intellektuel dél-
utáni szabad idővel ren-
delkező szórakozópartner-
nőt keres. «Végállomás» je-
ligére. 100

Short
HARISNYA
vékonyzáru
1-28
HAVAS Harisnyaházban

Már csak 31-ig tart
hatóságilag engedélyezett
végkiarítás. Debrecen
Ferenc József út 10. sz. a.
Nagytemplom mellett levő
rófős, férfi- és nődivat
kötött, szövöttáru üzlete-
met megszüntetem. Aru-
készletemet az iparhatóság
14.190—1937—B. számú en-
gedélye alapján kiarúsi-
tom. Meglepo olesó árak.
Üzleti berendezés eladó.
Bíró Márton. 5086

Tűzifát, szenet
takarékos ember télire
már most szerzi be Vágó
József tűzifa- és széntele-
pén, a Margit-fürdőnél. —
Elsőrendű hazai szenek
rövid ideig még a múlt évi
árban. Katonatisztek, al-
tisztek, «Unió» tagok be-
szerzőhelye. Telefon 10-24.
906

Betöltendő állás

Jóházból
való kisasszonyt kisfiam-
hoz vidékre keresek. Ér-
deklődni: Vágó, Csapó u.
18. 929

Kifutófiút
felveszek. Vágó Sándor
férfiúruha- és nőikabátháza
Csapó u. 10. 928

Kocsist
sörraktárba, gyermeke-
lent, kinek felesége ház-
mesteri teendőket végez,
azonnalra felveszek. Hat-
van u. 59. 925

Jómegjelenésű
hölgyek és urak magas ju-
talékkal felvétetnek. Cím
a kiadóhivatalban. 5227

Ingyatlan

Ház eladó,
kedvező fizetési feltételek-
kel, szép nagy telekkel, —
két uccára nyílik. Gyöngy-
virág u. 18. 5160

Olesó házhelyek
eladók a Luther és Kuruc
uccák sarkán. Felvilágosi-
tást ad dr. Csányi Farkas
Attila ügyvéd, Werbőczy
ucca 12. I. emelet. 3412

Kiadó lakás

Kettőszobás
udvari lakás kiadó. Beth-
len 44. 5231

Teljesen
különbejárható uccai búto-
rozott szoba kiadó. Cím a
kiadóban. 5220

Teljesen
különbejárható esinosan
bútorozott szoba parkíroz-
ott udvarban, nyaralás
céljából is kitűnő, portmen-
tes, kiadó. Péterfia ucca
48. hátul az udvarban. Ér-
deklődni Tóthnénél, vagy
a tulajdonosnál. 5095

Teljesen
külön kapualatti bejárat-
tal bútorozott uccai szoba
kiadó. Hatvan ucca 40.
szám. 5220

Csinosan
bútorozott szoba fürdő-
szoba használattal kiadó.
Rákóczi u. 33. 5229

Különbejárható
bútorozott szoba kiadó. —
Rothermere 21. Ezüst gye-
rtartók eladók. 224

Bútorozott
szoba Nagyerdőhöz, egye-
temhez közel, fürdőzőknek,
nyaralóknak kiválóan al-
kalmass, kiadó. Andaházy
ucca 3. sz. Fürdő ucca 5
sz. 5114

Uccai
bútorozott szoba kapualat-
ti bejárattal azonnal ki-
adó. Simonffy u. 55. sz. 927

Lakást keresők

Kis
irodahelyiséget keresek, fő
útvonalon, földszinten. —
Ajánlatokat a kiadóba.
5227

Kertesházat
gyűjtőcésszel bérbbe kere-
sek, lehetőleg kétszobásat,
a város nyugati részében
Ajánlatot «Allandó bérlő»
jellegre a kiadóhivatalba
kerem. S

Rádió

Rádió
villanszerelés, javítás leg
olesóbban, felelősség mel-
lett. Eredeti gyári gépek
raktáron, Kedvező fizetési
feltételek. Miklós ucca 2.
200

Eladás

Gyermekkoesi,
teljesen jókarban eladó. —
Cím a kiadóban. 219

Tankönyv,
zsidó gimnázium I. osztá-
lyába eladó. Cím a kiadó-
ban. 5148

Eladó
malmoknak, raktáraknak
nélkülözhetetlen 400 kg. te-
herbíró vasszerkezetű fel-
vonó lift, üvegezett iroda,
vagy nagyobb helyiségek
elválasztásához részenként
széjjelnyitható faajtók, elő-
szobákhoz faburkolatok. —
Csapó ucca 14., festéküzlet-
ben. 5206

Tankönyv,
I. kereskedelmibe való, ol-
adó. Cím a kiadóban. 5147

Használt
kis Singer-varrógép el-
adó. Varga ucca 12. S

Eladó
tárgyak: gépszijjak, úti-
bőrönd, priesnyereg, víz-
mentes ponyva, — mély
gyermekkoesi, süllyesztős
varrógép, bicikli. Glüek,
Bádogos ucca 926

Bontásból
kikerült nagymennyiségű
tégla, cserép, deszka, léc,
ajtók eladók Ghillány lak-
tanyánál. Telefon 19—71.
5228

Vétel

Kettőcsövű
16-os jókarban levő vadász
fegyvert megvételre kere-
sek. Címet a kiadóba ké-
rek. 218

Fáy arkrémes tégelyeket
visszavesz
Grósz Nagy Ferenc Arany
egyszerű gyógyszertára
(Színház mellett). 5108

Tankönyvet,
II. kereskedelmibe való
veszek. Cím a kiadóban.
5146

Ülőkadat,
jókarban levő fotelkadat
keresek. Cím a kiadóban.
5139

Pénzszekrényt,
nullást vagy egyest ve-
szünk. Izraelita polgári
leány iskola. 916

Vennék
szódavizgyártáshoz való
teljes felszerelést. Ajánla-
tokat a kiadóba kérek.
5234

Üres
boroshordókat 300 literen
felül veszek. Bethlen 44.
5230

Ellátást keresők

Nyaralásra
kettő hétre családias egy-
szerű házikosztól és lakást
keres intelligens fiatallem-
ber. Sürgős! — Levélcím:
Köleséry Sándor, Vác, Si-
ketnéma intézet. 222

Oktatás

Német
oktatás: 24 óra 6 pengő.
Kossuth ucca 41. 2237

Elsőrendű
tanerő német nyelvből pót
vizsgára előkészít és be-
széli tanít Hatvan ucca
1., I. k., III. 54. 5151

Ellátás

Hungária pensió
Debrecen, Ferenc József út
59. szám. Telefon 23—39.
Családi otthon, kitűnő
konyha, a legszigorúbb
diéták.

Elsőrangú
házikoszt az Ujságírók
Clubjának éttermében. 4
fogásos nagymenü 1.10. —
kis-menü 90 fillér. Diétás
konyha orvosi előírás sze-
rint. Piac ucca 26. I. em.

Ajánlat

Kerékpár
és alkatrész legolesóbb
Keszlernél, Széchenyi u. 1.
Külső 3.80-tól, tömlő 1.44,
sengő 0.38, küllő 0.4 stb.
3305

Zamatos
újléta bor kisebb-nagyobb
tételben, literenként is
kapható. Bethlen 44. 5232

Mész, cement,
— mindenféle építkezési
anyagok, valamint tűzifa,
szén legolesóbban beszerez-
hető. Fátalep, Miklós ucca
49. Telefon: 15—60. 5166

Kelengyo
anyagok legzebb egyéni
elkészítéssel «Favorit»-ban
legolesóbban. Csapó ucca
24. 5217

Különléle

Elveszett
Ferenc József uttól Sas uc-
cán át egy ezüst láncéridő-
kűben egy pár briliáns
fülbvaló, 1 arany női kar-
óra, 2 drb. arany broschu.
Megtaláló vagy nyomravez-
ető illő jutalomban részes-
sül Rendőrség detektív-
osztályán. 5235

A szerkesztésért és ki-
adásért felelős: THURY
LEVENTE. Laptulaj-
donos: Debreceni Függet-
len Ujság Vállalat. Nyom-
ta: Tiszántúli Könyv- és
Lapkiadó R. T., József kir-
herceg ucca 1. szám.